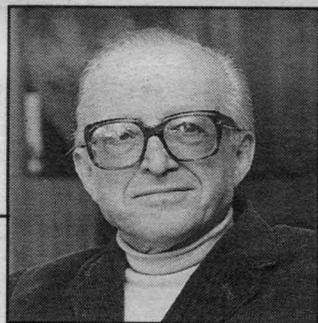

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

Les boles de vidre diuen boles

va d'un full de calendari a l'altre, la seva font d'ingressos. Ha estat inevitable de compartir la seva pena.

I què hi hem guanyat? De moment res, si hem d'ésser francs. Una altra de les perspectives engrescadores prometia la desaparició dels monopolis, culpables —segons unes experiències molt generalitzades— d'extorsions escandaloses. I va ocórrer que el mateix dia d'acomplir-se la primera retirada monopolística de gran volum, la de la CAMPSA, els preus de la gasolina es van pujar. Això sí: les companyies que ara podran pujar per l'alliberament de tarifes, oferiren per a

Ja que la futurologia ha estat reprovada pel catequisme, fins i tot en les formes que semblaven més inofensives (com ara els horòscops en la seva especialització periodística) potser seria oportú de remarcar fins a quin punt poden ésser enganyadores les previsions de futur.

Fa temps que m'abstinc de citar el nom d'autors de frases que m'han impressionat, per la por que una traïdoria de la memòria em faci atribuir als uns frases que són d'uns altres. Per aquesta raó, em limito a transcriure —amb una fidelitat que reconec relativa— paraules que m'han fet efecte, tot dissimulant la paternitat de qui les ha pronunciades.

Com faré ara, per posar-ho com a cas. Un escriptor ja gran, famós, va dir a un escriptor jove que li demanava consell: "No facis mai gaires càbales sobre el futur, perquè sempre serà pitjor del que t'imagines."

En el moment de conèixer-la, la frase em va desagradar, perquè jo sóc un militant de l'optimisme, una mena d'activista —modest— de l'esperança. M'entesto a creure que anirem bé, que millorarem, però he de confessar que passem una mala temporada, que ens posen a prova les ganades d'aferrar-nos a perspectives engrescadores.

Aquest any 1993 prometia. O ens les havien promeses... La desaparició de les fronteres, conseqüència lògica d'una Europa unida, ens feia somniar en un món nou, amb una paradisiaca llibertat d'anar amunt i avall sense l'enganyament dels papers. El somni era bonic, però la realitat no s'inicia bé del tot. Les mercaderies poden circular sense entrebancs, però resulta que això ens enfronta a una competitivitat per a la qual es veu que no estàvem prou preparats. És una competència que aguditza la crisi. S'han començat a incendiar indústries i a plegar botigues, mentre s'ajorna el goig d'anar d'un país a l'altre com si no ens moguéssim de casa. A més, la televisió, sempre tan atenta a les desgràcies, ens ha mostrat les imatges, els rostres i les veus dels funcionaris duaners que s'han quedat sense feina. I els pobles fronterers que han perdut, en cosa de moments, en el que

un futur immediat, quasi present, serveis de cortesia als automobilistes. No van explicar ben bé en què consistirien. Potser netejar els parabrises sense acceptar propines? ¿Posaran aigua mineral de marca als radiadors? Caldrà seguir amb atenció els pròxims episodis.

Un altre desencís l'ha constituït el fet que les esperances posades en la informàtica i en la robòtica no han correspost al que se n'esperava. Ja hi havia qui expressava temences sobre la possibilitat que les màquines deixessin sense feina una colla de braços humans, però als experts gairebé se'ls escapava el riure, perquè deien que la cosa seria al revés: les noves indústries creadores de material cibernètic generarien nombrosos llocs de treball. Per desgràcia (i encara que no estigui del tot relacionada amb la robòtica) ha tingut lloc una crisi sorprenent: la poderosa IBM ha sofert pèrdues molt importants i s'ha vist obligada a acomiadar milers d'empleats.

El nou any ha començat, així mateix, amb altres desil·lusions grosses. La liquidació de la Guerra Freda és molt lluny de portar-nos el benestar que n'esperàvem. No tan sols hi ha guerres enceses a diversos indrets del món, sinó que se n'esperen de noves d'un moment a l'altre. La qual cosa, paradoxalment, no ha impedit que les fàbriques d'armes també entressin en crisi, amb repercussions innumbrables. Els governs n'estan preocupats, perquè és una crisi misteriosa que pot repercutir, fins i tot, en el preu de les viandes.

Pere Calders

